

Toimintaohjeet Eurooppa-koulujen esikoulujen ja ala-asteiden järjestämiä retkiä ja oleskeluja varten

---

Eurooppa-koulujen johtokunta

22. - 23. toukokuuta Nizzassa pidettävä kokous

Johdanto

Tätä asiakirjaa sekä sen aikaisempia luonnoksia on käsitelty ala-asteen tarkastuslautakunnassa ja opetusasiainlautakunnassa.

Tarkastuslautakunta ja opetusasiainlautakunta hyväksyivät asiakirjan maaliskuun kokouksissaan.

Johtokuntaa pyydetään hyväksymään asiakirja, jotta sitä voidaan alkaa soveltaa välittömästi.

1.0 Luokkaretkien ja koulun järjestämien oleskelujen määrittely

---

- 1.1 Koulun järjestämällä oleskeluilla on erityinen kasvatuksellinen, opetuksellinen ja sosiaalinen arvo. Ne ovat koulun toimintaa. Niiden tulee siis olla selkeässä suhteessa opetuksen sosiaalisiin, kasvatuksellisiin ja/tai opetuksellisiin tavoitteisiin ja valmisteltu ja järjestetty kouluaikana. Niiden on mahdollisuuksien mukaan oltava luonteeltaan eurooppalaisia ja niitä on järjestettävä koulun eri kieliosastoissa.
- 1.2 Retken enimmäiskesto on yksi päivä.
- 1.3 Koulun järjestämät oleskelut kattavat mm. opintomatkat, urheilumatkat, leirikoulut, koulujen välisen oppilasvaihdon.

2.0 Järjestäminen

- 2.1 Koulut vastaavat yksin retkien ja oleskelujen toteutuksesta.
- 2.2 Koulun johto hyväksyy retket opettajan esityksestä. Suunnitteluvaiheessa on välttämätöntä:
  - tutkia retkien järjestämistä koskevat säännöt ja määräykset.
  - tiedottaa asiasta vanhemmille etukäteen.
- 2.3 Saatuaan kasvatusasianneuvottelukunnan lausunnon koulun johto päättää retkien järjestelyistä. Retken suunnitteluvaiheessa on välttämätöntä:
  - järjestää nimetty koordinoija kullekin yön yli kestäväälle retkelle.
  - tutkia retkien järjestämistä koskevat isäntämaan säännöt ja määräykset.
  - että opettajat ja koordinoija tapaavat.
  - vierailta valitussa kohteessa etukäteen.
  - tiedottaa asiasta vanhemmille etukäteen.
  - suunnitella yksityiskohtainen aikataulu jokaiselle päivälle.

Oppilaiden osallistumista ei saa evätä taloudellisista syistä.

Lähtö- ja paluuajoiksi voidaan käyttää viikonloppuja.

-
- 2.4 Perheille on ilmoitettava riittävän ajoissa, jotta ne voivat hankkia tarvittavat varat. Leirikoulumaksujen kohdalla koulu huolehtii siitä, että vanhemmille tiedotetaan niistä riittävän ajoissa, ja pyytää suorittamaan maksun ennen matkalle lähtöä.
- 2.5 Leirikoulujen sopimukset esim. kuljetus- ja majoitusliikkeiden kanssa tehdään koulun nimissä.
- 2.6 On toivottavaa, että koulun laskentatoimi hoitaa leirikoulujen tilit.
- 2.7 Retkien ja oleskelujen määrässä ja jakaumassa suositellaan seuraavien suositusten noudattamista:
- Määrää ei ole rajattu siltä osin kuin retket liittyvät oppitunteihin ja/tai opetusohjelmaan.
  - Retkiin tulisi varata enintään:
    - 10 koulupäivää esikoulussa ja ala-asteen 1. ja 2. luokilla
    - 20 koulupäivää ala-asteen 3., 4. ja 5. luokilla.
  - Retket ja oleskelut tulisi jakaa tasaisesti koko vuodelle ottaen huomioon kouluvuoden suunnittelu.
  - Retket ja oleskelut eivät saisi häiritä itse koulutyön järjestämistä.

3.0 Vastuu koulun järjestämistä oleskeluista

- 3.1 JOHTO hyväksyy oleskelun, valvoo sen sopivuutta opetuksellisiin tavoitteisiin ja takaa sen, että yleiset järjestelyt ja rahoitus tarjoavat kaikki tarvittavat takuut.
- 3.2 Kutakin oleskelua varten nimetty KOORDINOIJIA vastaa matkan suunnittelusta sekä itse matkasta.
- 3.3 OPETTAJA toteuttaa hankkeen opetuksellisia tavoitteita ja valvoo ryhmää, joista hän on vastuussa ja sitoutuu noudattamaan koulun määräämiä menettelytapoja.
- 3.4 VANHEMPIEN on ilmoitettava koululle lapsensa mahdollisista terveydellisistä ongelmista ennen matkalle lähtöä.

He ilmoittavat kirjallisesti hyväksyvänsä

- lapsensa osallistumisen matkalle.
- oleskelusta aiheutuvat kustannukset.
- koulun säännöt lapsensa suostumuksella.
- lapsensa lääkinnällisen hoidon.
- lääketieteellisen hoidon hätätapauksessa.

4.0 Opettajien osallistuminen

- 4.1 Vaikka koulun järjestämiin oleskeluihin osallistuminen on määritelty vapaaehtoiseksi, se on sellaisenaan osa opetusta, joka kuuluu opettajien tehtäviin. Rehtori sallii matkan kyseisten opettajien virkaan kuuluvana. Hänen tulee myös antaa lupa opettajan apuna olevan toisen henkilön (kollega, vanhempi, valvoja tms.) osallistumiselle.
- 4.2 Koulun järjestämien oleskelujen aikana oppilaat, opettajat ja saattajat on vakuutettu, ja he ovat koulun vastuulla. Vakuutus ei kata rikosoikeudellista vastuuta. Jos saattaja joutuu rikosoikeudelliseen vastuuseen, koulu vastaa oikeusavusta, mikäli kyseinen rikos ei kohdistu koulua vastaan.

5.0 Oppilaiden osallistuminen

- 5.1 Oppilaiden on osallistuttava koulun järjestämiin oleskeluihin. Oppilas voidaan vapauttaa asianmukaisesti perustellussa erikoistapauksessa.
- 5.2 Valmisteluvaiheessa yritetään ottaa huomioon vaikeudet, joita liikuntarajoitteiset oppilaat voivat kohdata.
- 5.3 Osallistumisesta vapautettujen oppilaiden tulee seurata opetusta toisissa luokissa.
- 5.4 Oppilaan osallistuminen voidaan evätä lääketieteellisistä syistä koululääkärin neuvosta. Jos oppilas ongelmallinen käytös asettaisi vaaraan hänen oppilastoverinsa tai hänet itsensä, koulun johto voi evätä kyseisen oppilaan osallistumisen. Vanhemmat tai lailliset holhoojat saavat tiedon tästä päätöksestä hyvissä ajoin.

6.0 Valvonta, järjestys ja turvallisuus

- 6.1 Valvonnan laajuus ja tärkeys ovat suhteessa oleskelun pituuteen, paikallisiin oloihin ja oppilasryhmän omaleimaisuuteen nähden (oppilasmäärä, ikä, sukupuoli, kypsyysaste, erityistarpeet). Koulu laatii järjestämiään oleskeluja koskevan yksityiskohtaisen valvontasuunnitelman.

Tavallisesti saattajia tulee olla yksi viittätoista oppilasta kohden, **mutta** määrä voi vaihdella opetuksellisten vaatimusten ja isäntämaan lain määräysten mukaisesti.

Opettajien ja saattajien tulee majoittua samaan paikkaan kuin oppilaat. Koulujen välisissä oppilasvaihdossa vastaanottava perhe vastaa valvonnasta.

-
- 6.2 Eurooppa-kouluissa voimassa olevat järjestyssäännöt ovat luonnollisesti voimassa myös koulun järjestämällä matkoilla. Oppilaille tulee muistuttaa ennen lähtöä, että he edustavat koulua ja heidän käytöksensä tulee olla erityisen moitteetonta.

Jos näitä sääntöjä rikotaan, koordinoija ryhtyy kaikkiin sopiviksi katsomiinsa toimenpiteisiin. Hänellä on oikeus erottaa ryhmästä oppilas, joka käytöksellään voi saattaa vaaraan itsensä tai muut. Jos hän päättää tapauksen erityisen vakavuuden huomioon ottaen palauttaa oppilaan kotiin, se voi tapahtua vain seuraavin ehdoin:

- siitä on tiedotettu kouluun ja vanhemmille,
- oppilaalla on nimenomaisesti valtuutettu saattaja.

On selvää, että asianosaiset perheet vastaavat näin aiheutuneista ylimääräisistä kuluista.

- 6.3 Oppilaiden kuljettaminen yksityisautoilla ei periaatteessa tule kysymykseen siihen sisältyvien vaarojen vuoksi. Koulun johto voi erityisissä ja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa myöntää poikkeusluvan. Tällöin tarvitaan matkustajavakuutus.
- 6.4 Toiminta, johon sisältyy ylimääräinen vaara (uiminen, patikointi vuorilla, hiihto tai vesiurheilu, jne.), tulee valmistella huolellisesti. On välttämätöntä varmistua vetäjien ammattilaisuudesta.

7.0 Onnettomuudet

- 7.1 Onnettomuustapauksissa noudatetaan seuraavia toimintaohjeita:
- koordinoijan on tiedotettava tapauksesta kouluun ja vanhemmille mahdollisimman nopeasti.
  - jos oppilas joutuu palaamaan kotiin, koordinoija järjestää tälle valtuutetun saattajan.
- 7.2 Onnettomuudesta aiheutuneet lääkintäkustannukset korvataan yleensä asianomaisesta sairausvakuutuksesta (vanhempien, mukana olevien aikuisten ja opettajien sairausvakuutuksesta - koulun vakuutuksesta). On kuitenkin järkevää - suunnitellun retkikohteen mukaan - ottaa vakuutus, joka kattaa kaikki tai osan aiheutuvista kustannuksista. Mikään ei estä koulua

---

ottamasta tällaista vakuutusta oppilaille, opettajille sekä mukaan lähteille huoltajille.

8.0 Opetukselliset tavoitteet

- 8.1 Leirikoulujen jälkeen tehdyt työt esitellään mitä erilaisimmin muodoin (toimintaraportit, selonteot, kuvakoosteet, diaesitykset, videofilmit, jne.).
- 8.2 Jokaisen leirikoulun jälkeen opetusryhmässä suoritetaan arviointi.